



La música valenciana sona a Palestina de la mà de la FSMCV

Les societats musicals rebran en 2011 el major
pressupost de la seua història

www.musicaipoble.com

nº 162
La revista de la
música valenciana

2011



PVP 3,50€

Sumari

Activitat federal

- 8 La música valenciana sona a Palestina de la mà de la Federació de Societats Musicals
- 10 El Consell destina 6,4 milions dels pressupostos de 2011 per a les societats musicals
- 14 L'estructura federal ja està totalment renovada després de les eleccions comarcals i provincials
- 17 La Comunitat Valenciana i Colòmbia continuen estretant les relacions culturals
- 18 Jesús Cantos Plaza dirigirà a la Banda de la FSMCV en la nova temporada de 2011

Actualitat

- 22 La Armónica de Bunyol venç en la secció sinfònica del Certamen de Bandes Vila d'Altea
- 25 Francisco Zacarés aconsegueix dos premis en el concurs internacional de composició de Harelbeke
- 27 André Waignein gana el VIII Concurso de Composición para Banda Ciudad de Torrevieja

Opinió

- 42 Otra vuelta de tuerca, *por Pedro Rodríguez. Vicepresidente de la FSMCV.*
- 44 ¿Es útil la utilidad pública para mi sociedad musical?, *por Luis Vidal. Tesorero de la FSMCV.*

Comarques

- 52 a 85 Tota la informació de les comarques d'Alacant, Castelló i València.

Partitures, discos, llibres...

- 86 Últimes novetats a les editorials musicals.

Convocatòries

- 88 Cursos, concursos, premis...

Agenda

- 90 Concerts per als pròxims mesos.



MUSICA I POBLE

La Revista de la Música Valenciana
Núm. 162 / 2011

Edita: FSMCV

Comité de redacció:

Josep Francesc Almeria Serrano
Ernest Llorens Climent
Maite Agulles Perelló
Salvador Benavent Serena
Cristina Quílez Porta (assessora tècnica)

Corresponsals comarcals:

Maribel Vicedo (Alcoià-Comtat)
Berta del Río (Camp de Morvedre)
José A. García (Foia de Castalla)
Begoña Navarro (Hoya de Buñol)
Anna López (Horta Sud)
Vicent Ruiz (Horta Nord)
Francisco Alberola (L'Alacantí)
Vanessa Ortells (Plana Baixa)
Xavi Pérez (Ribera Alta)
Pelaio Mániz (Ribera Baixa)
Elena Giménez (Tierra del Vino)
Lluís M. Segrelles (Vall d'Albaida)
Salvador Fos (Vall de Càncer)
Rafael Laguna (Vall dels Alcalans)
Pedro Hernández (Vega Baja)
Visi Arranz (Vinalopó)

Fotografies:

Arxiu FSMCV.

Redacció i administració:

Sorní, 22 - 1ª.
46004 València
E-mail: fsmcv@fsmcv.org
Telèfons: 96 351 92 43 / 96 353 19 43
Fax: 96 351 57 88
Imprimeix: Gràfiques Bolea
Dipòsit legal: V-1.919-1975
ISSN: 1887-133X

La FSMCV no es fa responsable de les opinions vertides pels seus col·laboradors.

Amb la col·laboració de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) i de:



*Papers a la llum**Arxiu de la Societat Unió Musical d'Alberic*

La nostra darrera visita de 2010 ens condueix a un poble de la Ribera Alta: Alberic. L'arxiu de la seua banda reflexa la tradició eminentment concertística d'aquesta societat.

Est Llorens i jo arribem a Alberic quasi al mateix temps. A la cèntrica plaça de la Constitució ens espera Ramón Cuenca, vicepresident i arxiver de la banda. En un racó de la plaça està el local, un edifici sencer amb una ampla cafeteria oberta al públic. És com el de tantes bandes, però aquest casino resulta molt harmònic i conserva perfectament l'aroma de la història; la planta baixa té un sostre altíssim, un gran espai obert, fines columnes i bancs de fusta i taules de marbre, a més d'unes parets plenes de velles fotografies i diplomes. El nostre amfitrió ens dona dos notícies, una mala i un altra bona: el local és llogat i els propietaris volen vendre-lo, però l'ajuntament ja prepara des de fa anys una nova seu.

Jorge García: ¿Quan de temps porta vostè al front de l'arxiu?

Ramón Cuenca: Estic ja trenta anys en el món de la música. Primer vint anys en València, en la banda de Santa Cecília del Grao, quan vivíem allà, i ara ací, en el meu poble, des de fa deu anys. Col·laborant sempre amb les bandes i sense tocar cap instrument.

JG: ¿Sense saber música li ha pres afició?

RC: Sí, he trobat la forma de col·laborar amb un món que m'agrada. Fins i tot en Ceuta, al servei militar, ja vaig estar en la banda. Netejava les corretges...

JG: I després ja sempre com arxiver...

RC: Soc arxiver, paperer i també faig tasques de manteniment, muntant i desmuntant escenaris.... un poc de tot. Ara a l'arxiu tenim un equip, hi ha un xic que m'ajuda, professor de música, que està passant-lo tot a net en l'ordinador.

JG: ¿Abans tenien un llibre, un inventari?

RC: Sí, abans n'hi havia un llibre, manuscrit, però s'ha perdut. Jo ho he refet com he pogut. Fa uns pocs anys tinguérem que eixir de l'edifici per perill d'enfonsament i després això ja no ha tornat a estar en condicions.

JG: Els trasllats són perillosos, sempre n'hi han pa-



Ramón Cuenca és vicepresident i arxiver de la Unió Musical d'Alberic.

pers que es perden i no tornen a aparèixer, o que acaben al femer perquè ja no es consideren importants... Ara ¿com està ordenat?

RC: Per ordre alfabètic. Títol, autor i gènere. Més endavant volem ordenar físicament l'arxiu per a reunir totes les obres del mateix autor a la mateixa carpeta.

JG: ¿Ha desenvolupat vostè un sistema propi de treball al llarg de tot aquest temps?

RC: Ho faig tot sempre igual, ú s'acostuma a una forma de treballar i conforme se fa vell ja no la canvia. Treballe a mà: soc tècnic en muntatge de xarxes informàtiques, però no he après mai a escriure amb l'ordinador.

JG: ¿Ha tingut relació amb arxivers d'altres bandes?

RC: No; eixia del treball i anava directament a la banda. No havia temps per més coses. Si de cas, quan volíem tocar alguna obra que no teníem, telefonava a les bandes del voltant: la dels Pescadors, la del Port,

la de l'Ateneu... La nostra era una bandeta jove, ara ha complit trenta anys.

JG: Però ja no està vinculat al Grao...

RC: No, ara visc a Alberic i no tinc quasi relació amb València.

JG: Abans de arribar a la banda d'Alberic, ¿tenia vostè alguna relació amb ella?

RC: No. Vaig contactar a través de la meua filla, que tocava la flauta en la banda del Grao i al tornar a Alberic es va apuntar a aquesta banda. De seguida vaig trobar un lloc per col·laborar. Mans no sobren mai; falten sempre. I l'arxiu l'odien tots: quan veuen el jaleo ixen correguent.

JG: Però no és tant de jaleo, ¿no?

RC: No, però de vegades pots agobiarr-te. De vegades el concert està a punt de començar i n'hi ha un músic que no troba els papers i tens que preparar-li uns altres de pressa. Algú tindrà a casa l'habitació em-



paperada. En la banda del Grao vaig agarrar el costum de donar a cada músic els seus papers en una carpeta, i ell ja s'apanyava. I al concert cadascú se feia càrrec dels seus papers. Ací és més complicat.

Ernest Llorens: Això també serà per que aquesta és una banda més gran...

RC: Sí, clar. Allí erem uns 50. Ací de normal som uns 90 o 95. Per Diumenge de Rams, que és la festa més gran ací a Alberic, o pel concert de Nadal, s'ajuntem 110-115. I quan anem als certàmens, amb els professionals de reforç, som uns 130-140.

ELI: La banda és molt antiga, ¿veritat?

RC: Sí, de l'any 1856.

JG: ¿Guarden papers d'eixa època?

RC: No queda quasi res. En temps de guerra n'hi ha gué crema de papers, per raons polítiques. La banda era pràcticament banda municipal, i clar, el bàndol que manava, manava també en la banda; quan va caure la República se cremaren moltes coses. Quasi tot el que es conserva és posterior a 1936.

JG: ¿No ha hagut investigadors que s'interessen pels temps anteriors?

RC: Crec que qui més ho ha fet ha segut Emilio Mínguez, un músic i mestre de la banda dels anys setanta. Tenim una memòria, un llibre fet a mà, amb tota la informació que ell va recopilar. Ara el tinc amagat en un armari tancat, perquè la còpia original ja va desaparèixer fa uns anys.

JG: Amb Mínguez vostè no ha coincidit, clar. Però ¿quina ha segut la relació dels mestres que ha conegut amb l'arxiu?

RC: Normalment els mestres busquen obres, però ací quasi tot el tenim en manuscrit, i els manuscrits no agraden als músics més joves. Al final els mestres acaben portant els seus papers.

JG: ¿Van molt a certàmens?

RC: Ara tractem de fer-ho cada dos anys, si no la banda es queda dormida, parada. Abans que arribara Xavier Martínez eixe era el problema: els músics estaven desil·lusionats, no més es feien processons, concerts en Alberic, quasi res més. Els certàmens espavilen.

JG: ¿En quin estat diria vostè que està ara la banda?

RC: És un dels bons moments. Portem uns deu anys molt bons, ja vorem si podem aguantar així uns altres deu o quinze.

JG: ¿N'hi ha un repertori típic de la banda d'Alberic?



Una de les obres amb l'autògraf del compositor d'Alberic Leopoldo Magenti.



Ernest Llorens i Ramón Cuenca, durant un moment de l'entrevista.

RC: No massa. Toquem el que siga. Clar, sempre n'hi ha un himne nostre, o algunes obres dedicades a la banda, composades per professionals que han començat ací, però se toquen el dia de l'estrena i ja no tornen a fer-se.

JG: ¿I si tinguera vostè que descriure el contingut de l'arxiu, com ho faria?

RC: Tenim un poc de tot, però la nostra banda és sobre tot una banda de concert. Anem sempre cara a

la música clàssica. Des de fa set o vuit anys, amb la gent jove se ix fora més a sovint i se fan coses diferents: falles, moros i cristians, però la nostra tradició és concertística.

JG: ¿Han incorporat al repertori els nous compositors, els holandesos, els americans, els valencians que també fan concert?

RC: Sí, sobre tot americans. Ací tinc el darrer que hem fet al certamen...

Ramón Cuenca s'alça cap a la prestatgeria on estan les carpetes i Ernest i jo el seguim amb una curiositat mal dissimulada. Comencem a fixar-nos en els títols: n'hi ha de nous, però també trobem L'arlesienne, Simfonia fantàstica, Harry Janos, Dances guerreres del príncep Igor... grans títols del món clàssic.

JG: ¿I el mestre Leopoldo Magenti, que era d'Alberic? ¿Ell no va a estar vinculat a la banda?

RC: Magenti és el músic més famós d'Alberic. No sé exactament quina relació va tindre amb la banda, jo no l'he conegut, però ací a penes tenim manuscrits seus. Tenim les peces publicades, com tot lo món. L'arxiver trau una carpeta amb el nom de Magenti i ens deixa mirar els papers. Trobem un manuscrit d'Estampas mediterràneas, una de les peces més conegudes del compositor.

ELI: *Estampas mediterràneas* és una suite molt bonica, en la nostra banda la hem tocat unes quantes vegades... (examina la còpia). Aquest manuscrit és diferent al que tenim nosaltres.

JG: Ací veig també partitures per a orquestra i cor... una missa de Juan Cortés transcrita per Magenti, amb la seua firma... porta la data de 1914. ¿Aquesta societat tenia orquestra i cor, a més de banda?

RC: Fa molts anys sí. Mireu, ací n'hi ha també un pasdoble de Magenti, titulat *Comenge*... Rafael Comenge era un polític d'Alberic, d'abans de la guerra. Però normalment aquestes peces no les toquem.

JG: L'arxiu és prou gran: ¿ho tenen catalogat tot?

RC: Les partitures impreses sí, però les manuscrites no. Estaven en el vell inventari manuscrit, eixe que s'ha perdut. Ara sí que se cataloga tot lo nou que va arribant.

JG: Normalment els manuscrits solen quedar-se pendents de catalogar, perquè donen dificultats: de vegades no indiquen títol, ni nom d'autor, o estan incomplets, sense guió. I quasi mai se toquen. El resultat és que s'amaguen en una carpeta i s'obliden. *Les caixes amb manuscrits sense catalogar, que l'arxiver ens mostra, atrauen la nostra atenció i comencem a fullejar els papers.*

ELI: Ací n'hi ha un arranament d'un pasdoble de Santiago Lope, *Triana*. Però és una versió curiosa, per a orquestrina, amb violins i contrabaix.

RC: Per lo que jo sé, la banda va començar com orquestra, i poc a poc va convertir-se en banda.

ELI: Una altra peça de Lope: *Dauder*, pasdoble fla-



Ramón Cuenca porta l'arxiu de la Unió Musical d'Alberic des de fa 10 anys.

menco. Porta un segell que diu: «Santiago Lope, director de la banda municipal». Tal volta va tindre alguna relació amb Alberic... També n'hi ha unes quantes peces de Modesto Perales i còpies fetes per ell: marxes militar, pasdobles, fantasies sobre sarsueles... prou coses. Quasi totes signades en Gandia a finals del segle XIX.

RC: Perales va ser director de la banda d'Alberic des de 1882, és un dels nostres mestres històrics. Té un carrer dedicat al poble.

JG: Mireu, un original de Leopoldo Magenti, signat per ell: *Lluvia de estrelles*, mazurca pera piano, de 1909. Per la data imagine que de jove el mestre va estar lligat a la banda i després ja va fer la seua carrera professional.

ELI: Ací n'hi ha una partitura amb un segell que diu «Pedro Magenti - Gandia». ¿Sap vostè qui era Pedro Magenti?

RC: Mínguez explica en el seu llibre que Pedro era un germà de Leopoldo, i que fins i tot va ser president de la nostra banda. Però no sé quina relació tingué amb Gandia. Ara ja no queda cap Magenti en Alberic.

ELI: Mireu, un *Pasodoble boer*, sense autor... Qué curiós, se sembla molt a *El Transvaal. Pasodoble boer* de l'alcoià Camilo Pérez Laporta. Tinc que comprovar si és el mateix.

Entre els papers apareix també alguna partitura d'Emilio Mínguez.

RC: Mínguez era un mestre molt treballador. Se pot dir que la seua vida era la música i la banda d'Alberic. Ja no queden personatges com ell. Va estar al menys vint i cinc anys com a director nostre. Ell s'ho feia tot, feia les parts per als músics, tot.

ELI: ¡Quina quantitat de coses se troben als arxius de les bandes! Però clar, te tenen que agradar els papers.

RC: Sí, si això no t'agrada, és impossible trobar-li la gràcia.

De camí cap a l'eixida Ramón Cuenca ens porta a un magatzem i d'un armari tancat trau el preciós llibre d'Emilio Mínguez que guarda bona part de la memòria musical d'Alberic. L'emotiu colofó que el mestre va triar per a la seua obra també és un bon colofó per a aquesta entrevista:

«Redacta este historial por su puño y letra Emilio Mínguez, ayudado en muchos datos por José Mateu, terminando de momento su redacción el 29 de enero de 1977. Digo de momento porque pienso continuar mientras Dios me de salud para hacerlo. Este historial debe ser continuado por alguien cuando yo no pueda, para que haya constancia en el futuro de los altibajos de la banda en bien y gloria de Alberique, ya que esta es una agrupación de las más antiguas de nuestra región y que tanto anhelo hemos puesto los valencianos en tener y mantener su banda al mayor nivel artístico posible».

